

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Rede

Luxemburg, 4 oktober 2018

Rede door Klaus-Heiner Lehne, president van de Europese Rekenkamer

**Presentatie van het Jaarverslag 2017 van de Europese Rekenkamer
aan de Commissie begrotingscontrole (CONT) van het Europees Parlement**

Straatsburg, 4 oktober 2018

Alleen de uitgesproken versie geldt.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Mevrouw de voorzitter, mevrouw de rapporteur, geachte leden, commissaris, dames en heren,

Als voormalig lid weet ik dat dit een drukke tijd is voor het Europees Parlement. Dit is niet alleen de piekperiode wat betreft de wetgeving die wordt uitgebracht, maar uw instelling fungeert ook, en terecht, als forum op hoog niveau waar wordt gedebatteerd over de toekomst van Europa nu de volgende verkiezingen van het Europees Parlement in aantocht zijn — zoals we gisteren zagen met het bezoek van de minister-president van Estland.

Een reden te meer voor mij om als president van de Rekenkamer u als Commissie te bedanken dat u tijd hebt uitgetrokken om te debatteren over ons jaarverslag voor het begrotingsjaar 2017.

De heer Lazarou, het lid dat verantwoordelijk is voor het jaarverslag, de leden die verantwoordelijk zijn voor de tien verschillende hoofdstukken, en natuurlijk onze controleurs hebben aanzienlijke inspanningen geleverd om u te voorzien van onze beoordeling van de situatie van het financieel beheer van de EU in 2017. Dit vormt het startsein voor de kwijtingsprocedure, de laatste onder dit parlement.

Ik wil ook de Commissie bedanken, die hier vertegenwoordigd is door commissaris Oettinger, voor de samenwerking met ons als de belangrijkste gecontroleerde. Het hoogtepunt van ons controleproces is de zogenaamde “contradictoire” procedure, maar we zijn geen tegenstanders. De Rekenkamer is vaak kritisch en soms koppig, maar ik hoop dat we altijd eerlijk zijn en bereid om te luisteren naar redelijke verklaringen, die de Commissie vaak heeft kunnen geven, en die u nu zelf kunt lezen naast onze eigen opmerkingen.

Dames en heren,

Voor 2017 concluderen we, evenals in voorgaande jaren, dat de EU-rekeningen een getrouw beeld geven van haar financiële situatie. Net als vorig jaar geven we geen afkeurend oordeel maar een oordeel met beperking af over de regelmatigheid van de betalingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen over 2017.

Met andere woorden, een aanzienlijk deel van de uitgaven voor 2017 die we hebben onderzocht, vertoonde geen fouten van materieel belang, en hiermee bedoel ik de op rechten gebaseerde uitgaven¹, dat wil zeggen programma's waarbij begunstigde betalingen ontvangen als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen. Denk aan betalingen aan Erasmus-studenten, rechtstreekse steun aan landbouwers, begrotingssteun voor derde landen en salarissen van EU-personeel. Deze op rechten gebaseerde betalingen waren goed voor meer dan de helft van de betalingen uit de EU-begroting in 2017.

Bovendien is het aantal onregelmatigheden in de EU-uitgaven blijven dalen. Het geschatte foutenpercentage voor betalingen tijdens 2017 bedroeg 2,4 %, ten opzichte van 3,1 % in 2016 en 3,8 % in 2015. Dit illustreert het feit dat het financieel beheer van de EU ontegenzeggelijk de goede kant op gaat — en dat hebben we in de eerste plaats te danken aan de niet-aflattende inspanningen van de Commissie, samen met de lidstaten.

Ik ben van mening dat wij als controleurs niet alleen de bringers van slecht nieuws moeten zijn, maar ook moeten wijzen op goede praktijken waar we die vinden. Dus laat ik als positief voorbeeld onze conclusie onderstrepen dat de rechtstreekse betalingen in het kader van het Europees Landbouwgarantiefonds — die een zeer groot deel van die MFK-rubriek uitmaken — geen fouten van materieel belang vertonen.

Nu moet ik er wel aan toevoegen dat sommige problemen nog steeds bestaan. Ter illustratie daarvan geef ik u drie voorbeelden: één op een ander terrein van landbouwuitgaven, één op het gebied van cohesie en één afkomstig uit onderzoek.

---

¹ Uitgezonderd sommige regelingen voor plattelandsontwikkeling.

We troffen een geval aan van een landbouwer die financiële milieusteun ontving om zogenaamde vanggewassen te planten. In werkelijkheid waren die gewassen niet geplant en ook waren de desbetreffende irrigatie- en teeltdossiers niet bijgehouden. Naar aanleiding van ons bezoek stelde het nationale betaalorgaan een procedure in om de steun terug te vorderen.

In een ander geval constateerden we dat een begunstigde een te hoge declaratie voor indirecte kosten had ingediend voor een project op het gebied van cohesie. Het ging in werkelijkheid om algemene kosten die het hoofdkantoor van het instituut had gemaakt en geen kosten in verband met de specifieke entiteit die was opgericht om het project uit te voeren. We beschouwden alle kosten die niet rechtstreeks verband hielden met het desbetreffende project als niet subsidiabel.

In het derde geval had een mkb-bedrijf binnen een onderzoeksproject een te hoog aantal aan het project bestede uren opgegeven en een onjuiste methode gehanteerd om die te berekenen. Om de zaken nog erger te maken, was het opgegeven personeel feitelijk in dienst van een zusteronderneming die geen partij was bij de subsidieovereenkomst. Daarom beschouwden we al deze kosten als niet-subsidiabel.

Ik moet onderstrepen dat er vaak voldoende informatie beschikbaar is om een aanzienlijk deel van de fouten te voorkomen — of op te sporen en te corrigeren. Als de Commissie en de nationale autoriteiten deze informatie hadden benut, zou een nog hoger percentage van de EU-begroting onder onze materialiteitsdrempel en die van de Commissie zijn gekomen.

Maar daarbij kunnen we het niet laten. Beheers- en controlesystemen zijn verbeterd en we hebben nu de kans om met een frisse blik te kijken naar de wijze waarop deze verbeteringen ons van controle-informatie voorzien.

Voor 2017 hebben we een gewijzigde aanpak uitgetoetst op het gebied van “Economische, sociale en territoriale cohesie”. De essentiële verandering was dat we de toetsingen en controles die eerder waren uitgevoerd door degenen die verantwoordelijk waren voor de uitgaven, hebben geëvalueerd en overgedaan. Bij deze nieuwe controleaanpak wordt rekening gehouden met belangrijke wijzigingen in de rechtsgrondslagen die door zowel het Parlement als de Raad in 2013 werden vastgesteld. Als gevolg daarvan controleren we nu gedeclareerde uitgaven waarop de lidstaten en de Commissie hun financiële correcties voor door hen ontdekte onregelmatigheden al hebben toegepast. Uit onze bevindingen komt dus duidelijker naar voren waar tekortkomingen blijven bestaan, zowel bij de Commissie als in de lidstaten, zodat we u in het Parlement hoogwaardiger informatie kunnen verstrekken.

We zullen dit project de komende jaren naar andere uitgavengebieden uitbreiden, zodra aan de noodzakelijke voorwaarden is voldaan om dat te kunnen doen.

Maar we zullen onze aandacht en middelen ook moeten richten op de beoordeling van de vraag of de EU resultaten behaalt voor haar burgers. Het is niet genoeg om alleen te weten dat geld juist is besteed; we moeten ook weten of het verstandig is besteed.

Laat me u een ander voorbeeld geven op het terrein van extern optreden: bij één project dat we bezochten, had het een internationale organisatie meer dan 280 000 EUR gekost om stembussen en -biljetten ter waarde van 150 000 EUR te vervoeren. Hoewel dit een gevoelig en dringend geval was met betrekking tot verkiezingen in een derde land, blijft het moeilijk om onze burgers uit te leggen dat de EU haar geld op die manier uitgeeft.

Dames en heren,

In een van onze recente speciale verslagen hebben we aangetoond dat verschillende lidstaten moeite hebben de middelen uit de Europese structuur- en investeringsfondsen goed te benutten. In dat opzicht is het toe te juichen dat de Commissie voor de volgende financiële periode een aantal maatregelen voorstelt die kunnen bijdragen tot een betere absorptie van cohesiefondsen. Een deel van de oplossing ligt ook bij u, parlementariërs, met de tijdige vaststelling van het nieuwe MFK en de bijbehorende meerjarige financiële programma's.

Tegelijkertijd staat de EU-begroting nog steeds onder grote druk vanwege de hoogte van de betalingen die voor toekomstige jaren zijn vastgelegd.

De combinatie van hoge vastleggingen en lage betalingen heeft geleid tot een stijging van de niet-afgewikkelde begrotingsvastleggingen van de EU tot een nieuw record van 267,3 miljard EUR, en uit onze projecties blijkt dat de *reste à liquider* tot eind 2020 nog verder zal stijgen. Naar ons oordeel zou dit een prioriteit moeten zijn voor het volgende meerjarig financieel kader.

De Rekenkamer wil zich zeker niet mengen in een discussie tussen nettobetalers, die zullen zeggen: “Minder vastleggingen”, en netto-ontvangers, die zullen zeggen “Doe meer”. We kunnen er echter wel op wijzen dat de groeiende hoeveelheid niet-afgewikkelde vastleggingen ertoe zal bijdragen dat de effecten van de financiële programma’s waarover u nu onderhandelt als wetgevers, pas later merkbaar zullen zijn.

Dames en heren,

De totale EU-begroting bedraagt niet meer dan 1 % van het bruto nationaal inkomen van de hele EU.

Hoewel het dus belangrijk is om de EU-begroting doeltreffend te besteden, moeten we ook realistisch zijn over wat er bereikt kan worden met het geld dat ons is toevertrouwd. Als we verwachtingen wekken die we niet waar kunnen maken, verliezen we het vertrouwen van onze burgers. Naar onze mening ligt de conclusie voor de hand: de EU moet niet meer beloven dan wat ze kan waarmaken. En we moeten elke dag aantonen dat EU-bevoegdheden doeltreffender kunnen worden uitgeoefend op het niveau van de Unie dan op nationaal niveau.

Nog een laatste woord voordat ik afrond. Wij controleurs hebben de reputatie dat we altijd terugkijken. Maar dit jaar mogen we denk ik ook vooruitkijken. De komende weken kunt u een reeks adviezen van ons verwachten over de verschillende voorstellen met betrekking tot de financiën van de Europese Unie voor de periode 2021-2027.

Het Parlement en de Raad moeten belangrijke keuzes maken. We zijn zeer ingenomen met het feit dat de Commissie heeft voorgesteld de flexibiliteit in te voeren waaraan het ontbreekt in het huidige MFK — dat is een stap in de goede richting.

Dames en heren, laten we bij het uitstippelen van onze koers in een steeds onzekerder wereld ervoor zorgen dat onze besluiten gestoeld zijn op een stevige financiële basis.

We moeten onze burgers laten zien dat we kunnen leveren wat we hebben beloofd, dat doelmatig doen en zodanig dat het echt een verschil maakt.

Ik dank u voor uw aandacht en ik kijk uit naar onze verdere gedachtewisseling over dit onderwerp.